

щеници, които се ползували и съ поддръжката на българскиѣ държавни власти, проповѣдвали християнството на българитѣ тѣй, както то било установено въ Византия и Римъ — съ грѣцкитѣ и латинскитѣ религиозни обичаи, които не хармонирали съ българскитѣ народни религиозни възгледи. Това била една голѣма спѣнка за напрѣдка на християнството, което се считало за чужда вѣра и отъ чужбина прѣнесена въ България. При туй българитѣ, особно ония, които били противъ приимането на християнството, не прѣставали да гледатъ на грѣцкитѣ и латинскитѣ свещеници като на чужди и дори като на грѣцки и латински агенти, които работѣли, за да подчинятъ българския народъ подъ византийската държавна власть. Обаче скоро и това прѣпятствие се прѣмахнало. Нещастieto, което сполетѣло панонскитѣ и моравскитѣ словѣни съ изгонването отъ тамъ на ученицитѣ на св. Методия, било щастие за балканскитѣ словѣни, особно за българитѣ. Св. Климентъ заедно съ сподвижницитѣ си се заселѣлъ въ българската държава и се настанилъ въ Македония и източна Албания. Тамъ той започналъ да проповѣдва християнството на българското население на родния му езикъ, събралъ много ученици, които учили и запознавалъ съ словѣнската писменостъ и ги приготвявалъ главно за свещеници.²³⁷ Неговата проповѣдническа и просвѣтителна дѣятелностъ дала силенъ потикъ за развитието на християнството въ България, и отъ тогава то станало разбираема и драга вѣра за словѣнитѣ. Св. Климентъ повече отъ осемъ години неуморно работѣлъ въ повѣрената му отъ князь Бориса областъ Кутмичевца, и неговата слава се разнасяла по цѣлата българска земя. Царь Симеонъ оцѣнилъ и добрѣ схваналъ голѣмото значение на дѣятелността на св. Климентъ и за възна-

²³⁷ Theoph. Bulg. Arch. IV, 1227.